

Til alle høringsparter, jf. høringslisten

HØRING I FORBINDELSE MED DIMENSIONERING AF SPECIALLÆGEUDDANNELSEN 2024-2028 OVERORDNET HØRINGSMATERIALE

I forbindelse med udarbejdelsen af dimensioneringsplan 2024-2028 for antallet af speciallægeuddannelsesforløb, ønsker Sundhedsstyrelsen input til vurdering af behovet for speciallæger i fremtiden. I høringsmaterialet indgår en række spørgsmål til belysning af dette.

Høringen er opdelt i en overordnet høring og en specialespecifik høring målrettet behovet for speciallæger inden for de 39 specialer. Det samlede høringsmaterialet kan findes på høringsportalen.

Høringsmaterialet indeholder faktuelle oplysninger baseret på Lægeprognose 2021-2045, blandt andet antal læger og speciallæger fordelt på køn, alder og region, hvor speciallægerne er beskæftiget og antal opslåede og besatte hoveduddannelsesforløb. Faktuelle oplysninger om det enkelte speciale kan findes i høringsmaterialet målrettet specialet.

Vi forventer ikke, at høringsparterne går i gang med konkrete beregninger, men at høringsparterne vurderer, ud fra den viden de allerede har og det fremsendte materiale, hvilken udvikling, der forventes i de kommende år.

Nærværende dokument består af:

- Fire spørgsmål om udbud og efterspørgsel
- Baggrundsmateriale:
 - Generelle bemærkninger
 - Tolv figurer og seks tabeller med baggrundsdata og forventninger til antal og fordeling af speciallæger
 - To bilag over befolkningsudvikling og prognosescenarier

En oversigt over indholdet fremgår af side 2 i dette dokument.

Hørings svar sendes til dimensionering@sst.dk. Fristen er den **2. januar 2023**.

I arbejdet med dimensioneringsplanen rådgives Sundhedsstyrelsen af Prognose- og dimensioneringsudvalget, som er et permanent udvalg under det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse.

Med venlig hilsen

Steen Dalsgård Jespersen
Enhedschef
Sundhedsstyrelsen
Uddannelse

1. september 2022

Sagsnr. 06-0101-619

Reference ALJE

T 93 59 02 11

E dimensionering@sst.dk

Indhold

Høringsmaterialet indeholder en række oplysninger om antal læger og speciallæger i specialiet fordelt på køn, alder, branche og region.

For at give en fælles ramme til vurdering af den demografiske udviklings betydning for dimensioneringen, indeholder høringsmaterialet desuden i Bilag A oversigter over den forventede udvikling i aldersfordeling, fødselsoverskud, befolkningstilvækst mv.

For de forventede udviklingstendenser for kønssammensætning, aldersfordeling mv. for læger og speciallæger, henvises til Sundhedsstyrelsens [Lægeprognose 2021-2045](#).

Spørgsmål vedrørende udbud og efterspørgsel	3
Generelle bemærkninger	3
Alle læger og speciallæger i arbejdsstyrken i 2019.....	4
Figur 1: Alders- og kønsfordeling blandt alle læger i arbejdsstyrken, 2019	4
Figur 3: Aldersfordeling blandt alle læger i beskæftigelse fordelt på region, 2019	5
Figur 4: Procentuel aldersfordeling blandt alle læger i arbejdsstyrken fordelt på region, 2019.....	5
Figur 5: Alders- og kønsfordeling blandt speciallæger i arbejdsstyrken, 2019.....	6
Figur 6: Procentuel alders- og kønsfordeling blandt speciallæger i arbejdsstyrken, 2019	6
Figur 7: Aldersfordeling blandt speciallæger i arbejdsstyrken fordelt på region, 2019	7
Figur 8: Procentuel aldersfordeling blandt speciallæger i arbejdsstyrken fordelt på region, 2019	7
Antal beskæftigede læger i alt og speciallæger fordelt på branche	8
Tabel 1: Udvikling i antal beskæftigede læger i alt fordelt på branche, 2013-2019	8
Tabel 2: Udvikling i antal beskæftigede speciallæger fordelt på branche i Region Nordjylland, 2013-2019.....	8
Tabel 3: Udvikling i antal beskæftigede speciallæger fordelt på branche i Region Midtjylland, 2013-2019	9
Tabel 4: Udvikling i antal beskæftigede speciallæger fordelt på branche i Region Syddanmark, 2013-2019....	9
Tabel 5: Udvikling i antal beskæftigede speciallæger fordelt på branche i Region Hovedstaden, 2013-2019 ...	9
Tabel 6: Udvikling i antal beskæftigede speciallæger fordelt på branche i Region Sjælland, 2013-2019.....	9
Fremtidig udvikling i antal læger i alt og speciallæger.....	10
Figur 9: Prognose for udvikling i antal læger i alt, 2021-2045	10
Figur 10: Prognose for udvikling i antal speciallæger, 2021-2045	11
Figur 11: Teknisk fremskrivning af antal læger i alt, 2021-2045 (vækstscenarier)	12
Figur 12: Teknisk fremskrivning af antal speciallæger, 2021-2045 (vækstscenarier)	13
Bilag A: Befolkningsudvikling	14
Figur a: Befolkningsudvikling fordelt på aldersgruppe, 2022-2060	14
Figur b: Udviklingen af aldersgruppers andel af den samlede befolkning, 2022-2060.....	14
Figur c: Befolkningsfremskrivning fordelt på region, 2022-2045	15
Figur d: Udvikling i fødselsoverskud, nettoindvandring og befolkningstilvækst, 2022-2060	15
Bilag B: Prognosescenarier.....	16

OVERORDNET HØRINGSMATERIALE

Spørgsmål vedrørende udbud og efterspørgsel

Spørgsmål 1:

Hvordan opleves den nuværende balance mellem udbuddet og efterspørgslen på speciallæger?

Spørgsmål 2:

Er der særlige regionale forskelle i efterspørgslen og udbuddet, som den kommende dimensioneringsplan skal tage højde for?

Spørgsmål 3:

Vurderes udviklingen i efterspørgslen af speciallæger de kommende år at være større eller mindre end det forventede udbud, jf. hovedscenariet Figur 10? Med hvilken begrundelse?

I hovedscenariet indgår den antagelse, at alle hoveduddannelsesforløb besættes efter en periode. Brug nogle af de andre scenarier til at vurdere udviklingen, hvis dette ikke er tilfældet.

I vurderingen af efterspørgslen bedes foretaget en opdeling på funktionsniveau, således at det belyses, hvor stor en andel af speciallægerne, der fremadrettet forventes at være beskæftiget på hovedfunktionsniveau, regionsfunktionsniveau samt højt specialiseret funktionsniveau.

Spørgsmål 4:

Hvilke faktorer forventes at kunne få indflydelse på behovet for speciallæger?

I vurderingen bør der tages højde for den demografiske udvikling, ændrede sygdomsmønstre, ændrede behandlingsmønstre/metoder, teknologisk udvikling, sundhedsplanlægning, øget specialisering, fokus- og indsatsområder, strukturændringer mv.

Der kan hentes inspiration fra rapporten:

[Danskernes sundhed - Den Nationale Sundhedsprofil 2021 - Sundhedsstyrelsen.](#)

Generelle bemærkninger

Data er diskretioneret i henhold til datafortrolighedspolitik fra Danmarks Statistik. Præcise antal i grupper på under tre personer vises ikke, men angives med '<3'. De angivne tal kan afvige fra det eksakte, både i oplysninger om totale antal speciallæger og under de enkelte grupper. Grupper på under tre personer indgår som '0' personer under procentuelle beregninger og angives med '%'. For nogle specialer er enkelte grupper slået sammen, fx alderskategorier, for at undgå diskretionering.

Hvor andet ikke er nævnt, er tallene baseret på Bevægelsesregisteret opgjort med status pr. 31. december i de respektive år. Bevægelsesregisteret danner grundlag for data i baggrundsmaterialet. Registeret er ved udsendelse af høringsmaterialet opdateret til og med 2019. Tallene dækker erhvervsaktive læger til og med 75 år.

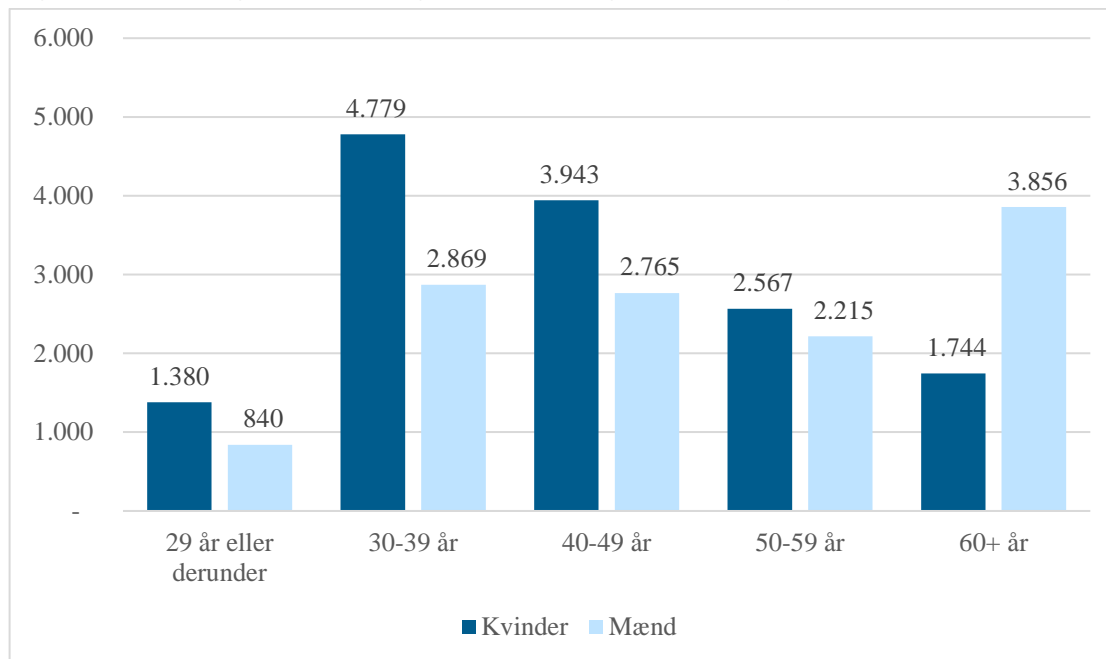
Nogle opgørelser er baseret på arbejdsstyrken, mens andre er baseret på læger i beskæftigelse. Forskellen er, at læger i arbejdsstyrken inkluderer læger på orlov og ledige.

Sundhedsstyrelsen fastsætter den kommende dimensioneringsplan for en femårig periode og er i øvrigt opmærksom på den igangværende revision af rammerne for den lægelige videreuddannelse.

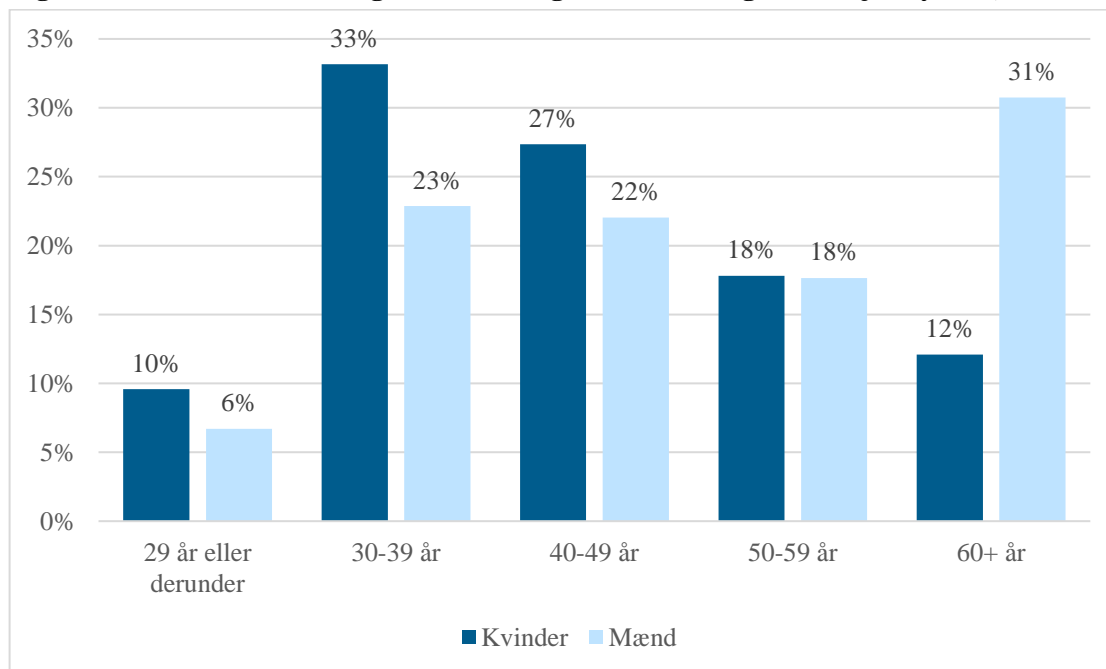
Alle læger og speciallæger i arbejdsstyrken i 2019

Der var pr. 31. december 2019 26.958 læger i alt i arbejdsstyrken.

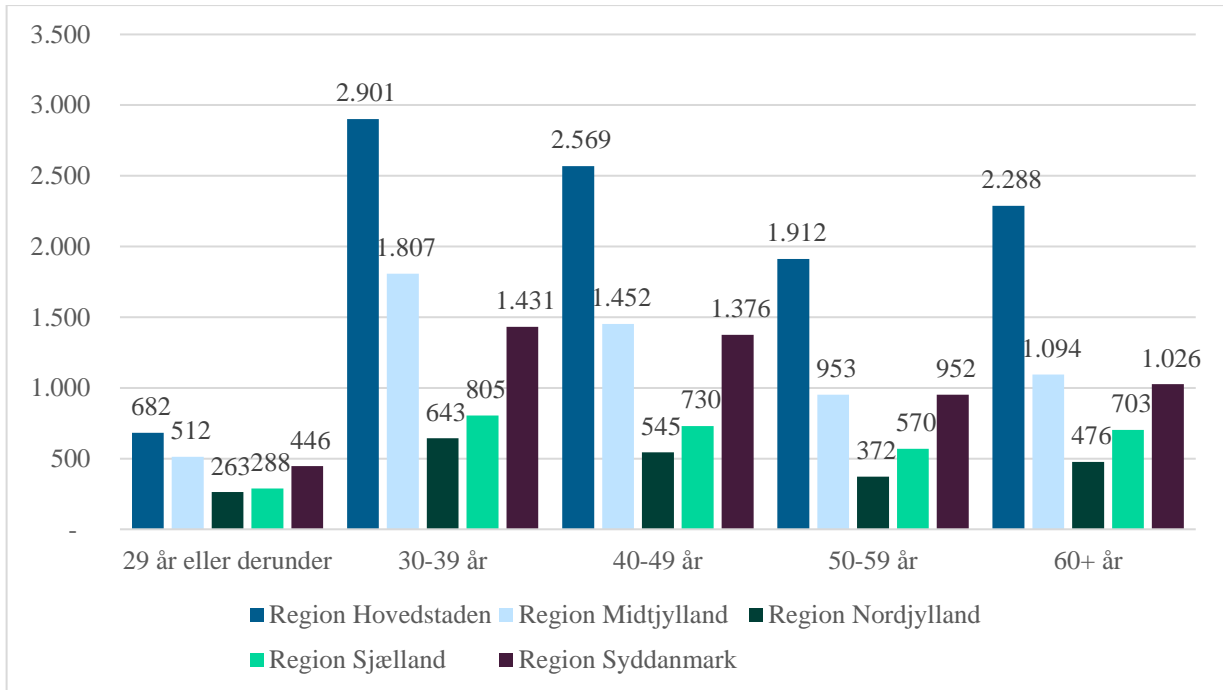
Figur 1: Alders- og kønsfordeling blandt alle læger i arbejdsstyrken, 2019

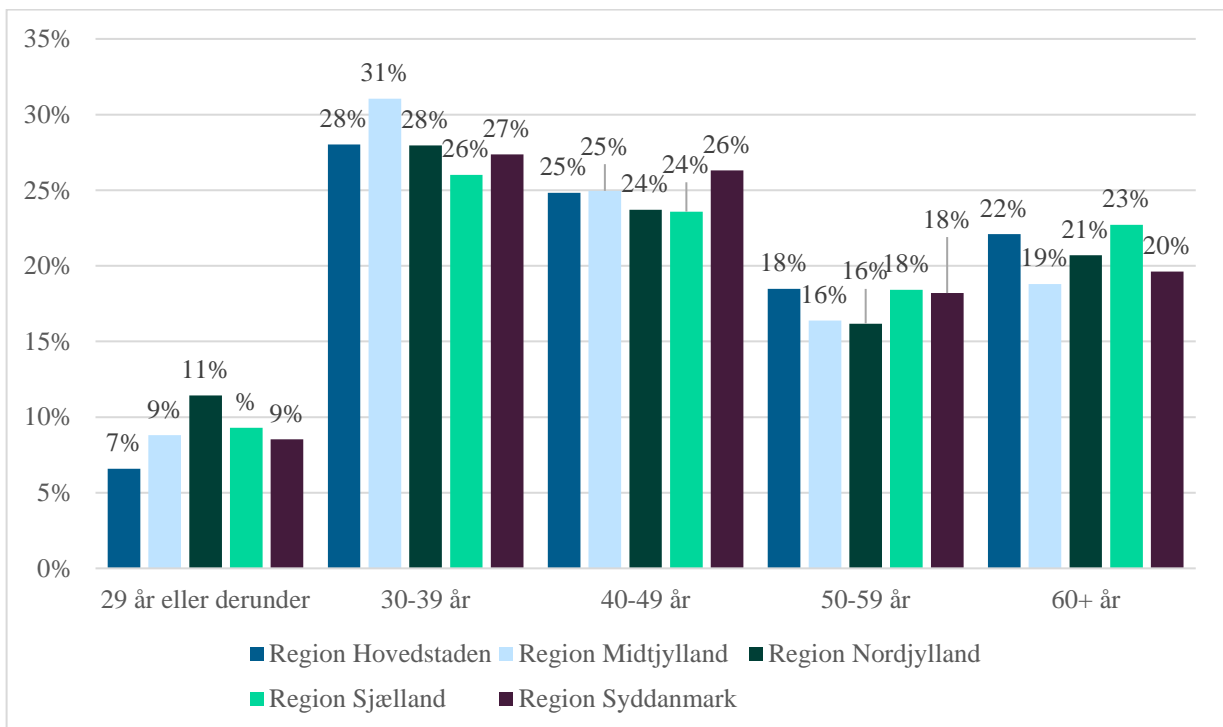
Figur 2: Procentuel alders- og kønsfordeling blandt alle læger i arbejdsstyrken, 2019

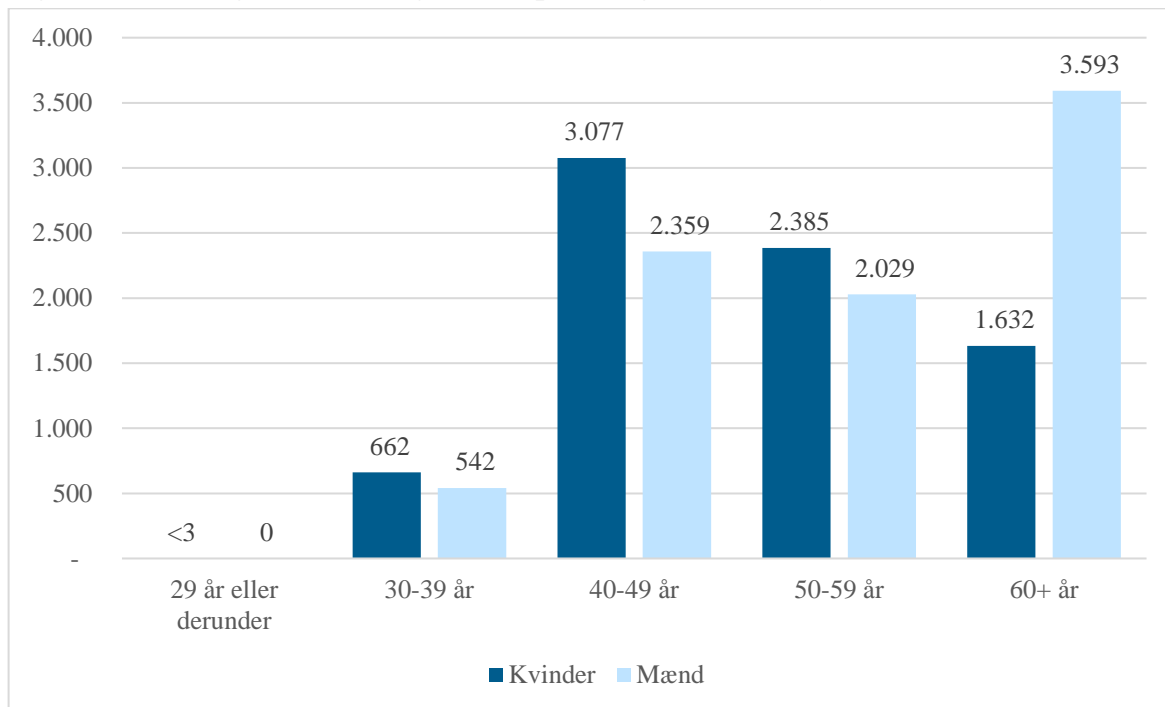
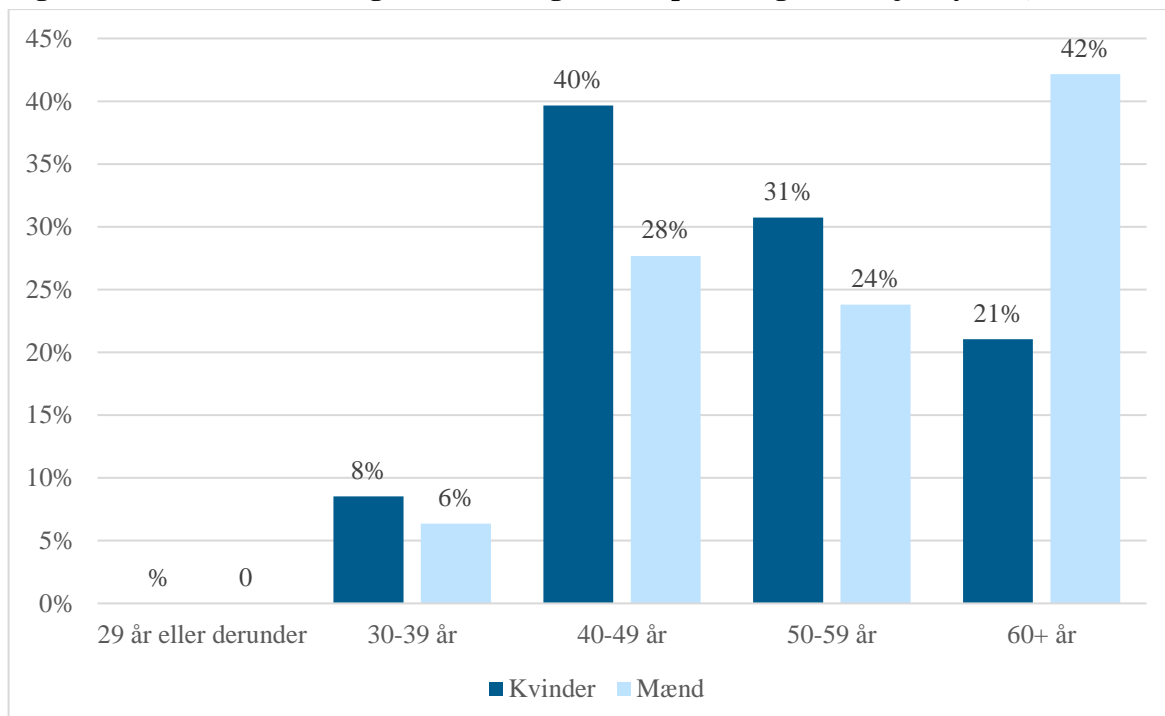

Figur 3: Aldersfordeling blandt alle læger i beskæftigelse fordelt på region, 2019

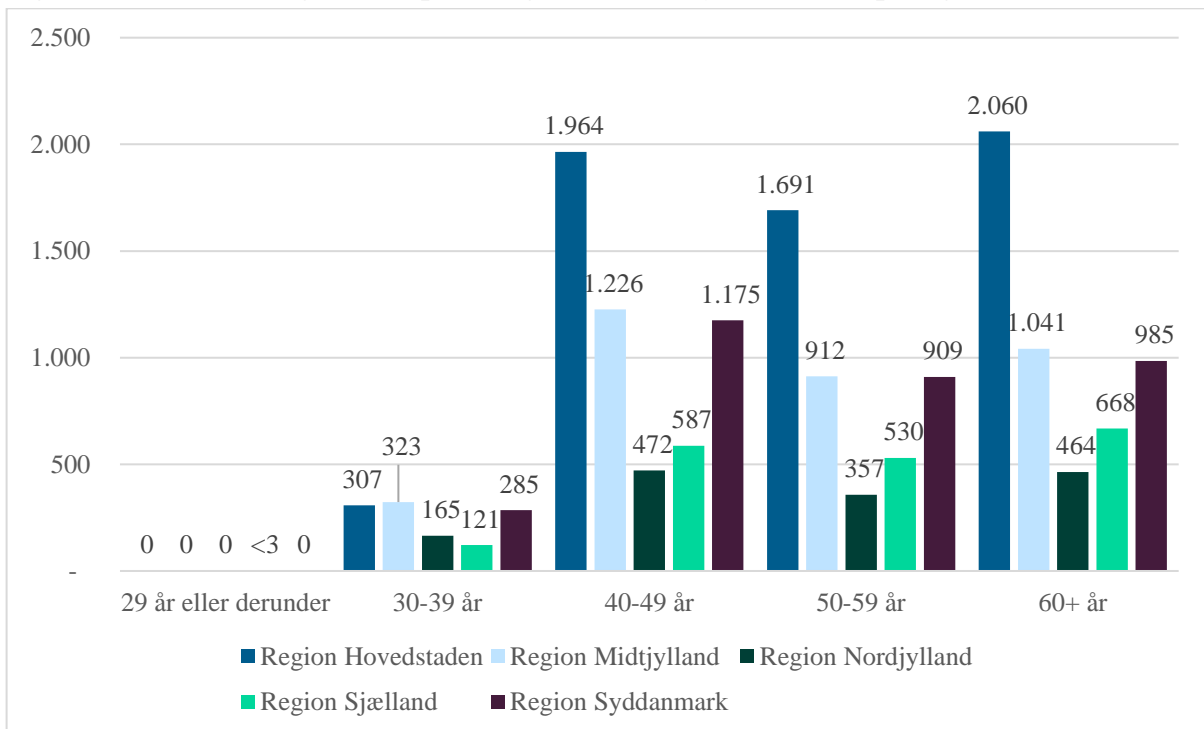

Figur 4: Procentuel aldersfordeling blandt alle læger i arbejdsstyrken fordelt på region, 2019

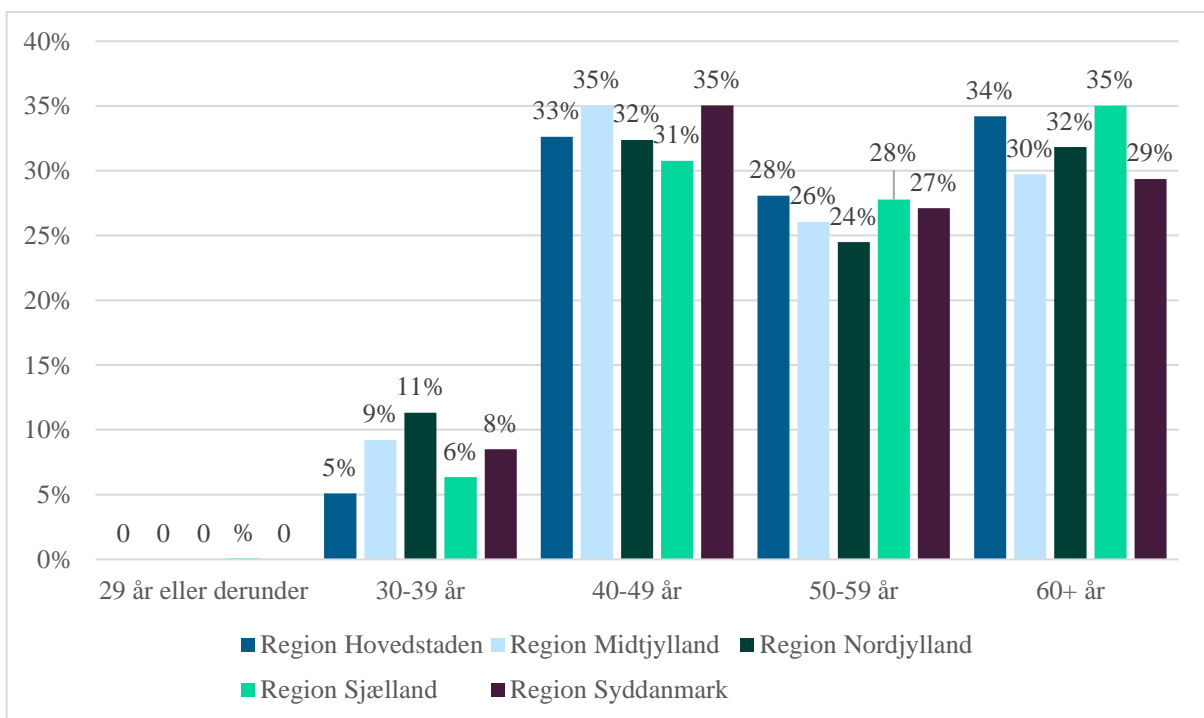

Figur 5: Alders- og kønsfordeling blandt speciallæger i arbejdsstyrken, 2019**Figur 6: Procentuel alders- og kønsfordeling blandt speciallæger i arbejdsstyrken, 2019**

Figur 7: Aldersfordeling blandt speciallæger i arbejdsstyrken fordelt på region, 2019

Figur 8: Procentuel aldersfordeling blandt speciallæger i arbejdsstyrken fordelt på region, 2019

Antal beskæftigede læger i alt og speciallæger fordelt på branche

Der var pr. 31. december 2019 25.409 læger i alt i beskæftigelse.

Tabel 1: Udvikling i antal beskæftigede læger i alt fordelt på branche¹, 2013-2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Hospitaler ²	14.366	14.842	15.165	15.620	16.262	16.809	17.032
Den almene primærsektor (Alment praktiserende læger) ³	4.443	4.199	4.263	4.271	4.322	4.331	4.316
Praktiserende speciallæger ⁴	1.390	1.351	1.348	1.365	1.415	1.410	1.474
Sundhedsvæsen i øvrigt	162	199	196	206	188	176	164
Institutionsophold og sociale foranstaltninger	170	139	129	136	143	144	139
Offentlig forvaltning	239	227	269	339	287	300	427
Undervisning og forskning	844	840	832	733	683	697	713
Fremstilling og handel med medicinalvarer	267	266	272	266	281	288	293
Øvrige brancher ⁵	825	800	819	818	778	814	851
I alt	22.706	22.863	23.293	23.754	24.359	24.969	25.409

Antallet af beskæftigede læger i alt er steget med 2.703 læger fra 2013 til 2019 – svarende til 11,9 pct. og en gennemsnitlig årlig vækst på 1,7 pct.

Tabel 2: Udvikling i antal beskæftigede speciallæger fordelt på branche i Region Nordjylland, 2013-2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Hospitaler	741	756	768	798	863	871	867
Den almene primærsektor (Alment praktiserende læger)	372	382	377	375	377	382	380
Praktiserende speciallæger	94	84	86	81	83	91	96
Sundhedsvæsen i øvrigt	5	7	5	7	5	4	4
Institutionsophold og sociale foranstaltninger	5	3	3	<3	<3	3	4
Offentlig forvaltning	4	4	7	6	7	4	17
Undervisning og forskning	6	8	8	12	14	14	11
Fremstilling og handel med medicinalvarer	0	0	0	0	<3	0	0
Øvrige brancher	47	46	55	60	49	40	46

¹ Branchebetegnelser er defineret af Danmark Statistik ud fra den virksomhed lægen er beskæftiget i.

² Hospitaler dækker over både offentlige og private hospitaler.

³ Branchen alment praktiserende læger omfatter konsultation og behandling udført af alment praktiserende læger og vagtlæger, hvad enten det foregår i individuel praksis, i lægehuse eller patientens hjem. Der skelnes ikke mellem private og offentlige læger i branchen alment praktiserende læger. I tabellen er betegnelsen for branchen "alment praktiserende læger" ændret til en mere dækkende betegnelse "den almene primærsektor", da antallet inkluderer både alment praktiserende læger, og bl.a. vagtlæger der alene er aktive i lægevagten og vikarer, der kan have ganske få timer årligt.

⁴ Praktiserende speciallæger omfatter konsultation og behandling på speciallægeområdet, hvad enten det foregår i individuel praksis, lægecentre eller ambulatorier. Røntgen- og fertilitetsklinikker samt alkoholambulatorier er også omfattet af branchen praktiserende speciallæger.

⁵ Øvrige brancher dækker blandt andet over socialsektoren og vikarbureauer.

Tabel 3: Udvikling i antal beskæftigede speciallæger fordelt på branche i Region Midtjylland, 2013-2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Hospitaler	1.679	1.732	1.751	1.802	1.821	1.858	1.906
Den aleme primærsektor (Alment praktiserende læger)	987	995	1.008	995	1.016	1.016	1.025
Praktiserende speciallæger	234	240	239	247	266	245	258
Sundhedsvæsen i øvrigt	15	17	16	19	15	22	19
Institutionsophold og sociale foranstaltninger	34	14	17	21	20	19	16
Offentlig forvaltning	36	33	46	56	63	64	75
Undervisning og forskning	48	47	48	44	38	38	42
Fremstilling og handel med medicinalvarer	<3	<3	<3	0	0	0	0
Øvrige brancher	80	66	64	59	61	92	95

Tabel 4: Udvikling i antal beskæftigede speciallæger fordelt på branche i Region Syddanmark, 2013-2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Hospitaler	1.628	1.684	1.763	1.775	1.820	1.895	1.931
Den aleme primærsektor (Alment praktiserende læger)	924	945	944	961	986	995	990
Praktiserende speciallæger	240	237	215	214	222	207	229
Sundhedsvæsen i øvrigt	13	9	13	11	10	12	7
Institutionsophold og sociale foranstaltninger	11	12	9	14	11	8	7
Offentlig forvaltning	20	26	26	27	21	18	14
Undervisning og forskning	35	34	44	35	26	33	37
Fremstilling og handel med medicinalvarer	<3	0	0	0	0	0	0
Øvrige brancher	114	102	102	89	104	81	91

Tabel 5: Udvikling i antal beskæftigede speciallæger fordelt på branche i Region Hovedstaden, 2013-2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Hospitaler	2.866	2.962	3.043	3.112	3.144	3.203	3.298
Den aleme primærsektor (Alment praktiserende læger)	1.249	1.210	1.260	1.275	1.241	1.246	1.249
Praktiserende speciallæger	613	597	614	634	654	675	698
Sundhedsvæsen i øvrigt	69	92	88	92	92	82	83
Institutionsophold og sociale foranstaltninger	47	51	45	50	61	66	65
Offentlig forvaltning	94	87	89	88	93	102	96
Undervisning og forskning	99	109	118	105	107	100	107
Fremstilling og handel med medicinalvarer	35	38	41	42	45	55	58
Øvrige brancher	237	260	247	251	257	282	269

Tabel 6: Udvikling i antal beskæftigede speciallæger fordelt på branche i Region Sjælland, 2013-2019

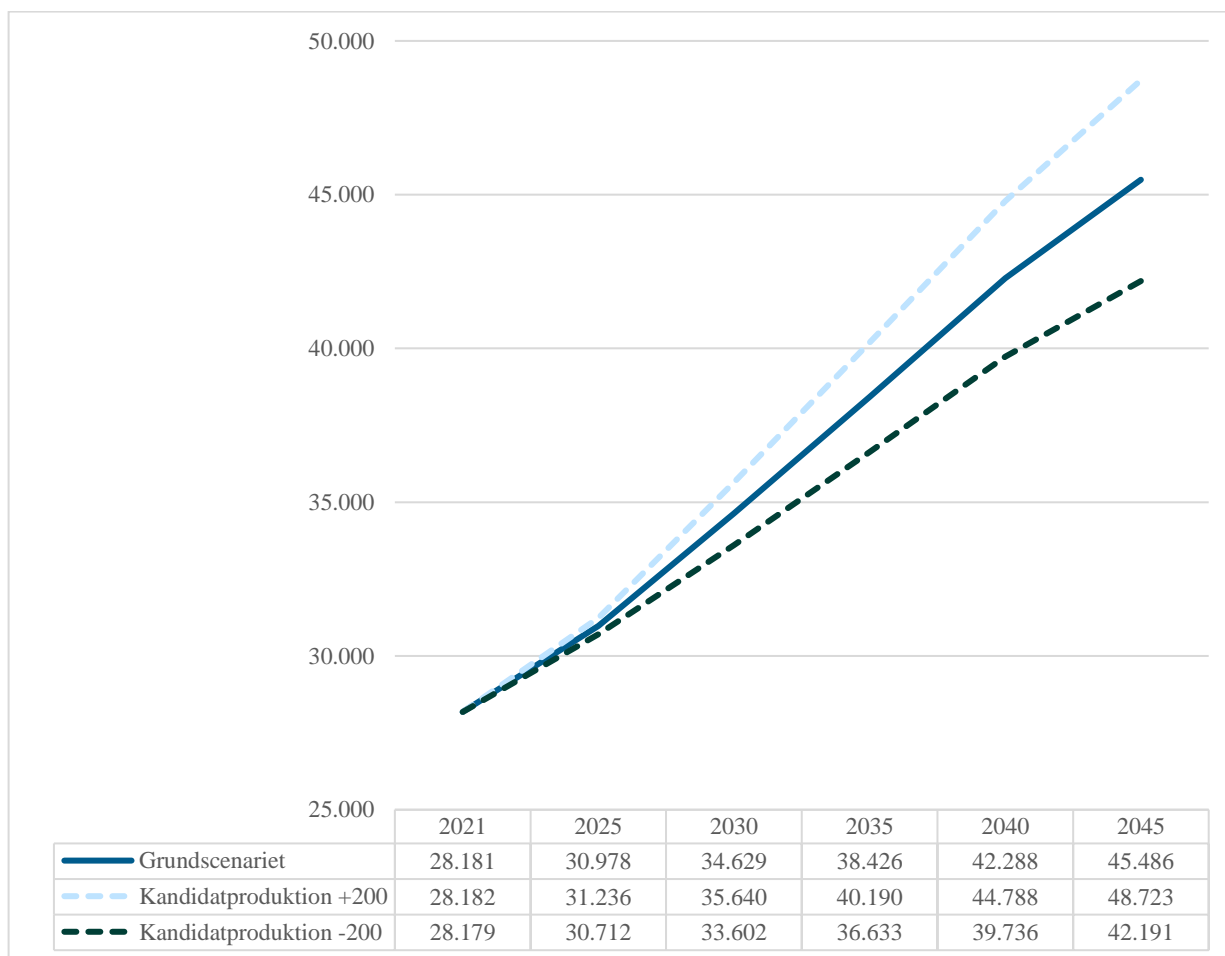
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Hospitaler	923	955	1.023	1.050	1.083	1.090	1.110
Den aleme primærsektor (Alment praktiserende læger)	558	557	565	541	560	554	537
Praktiserende speciallæger	171	159	165	159	158	166	162
Sundhedsvæsen i øvrigt	26	31	32	33	27	15	5
Institutionsophold og sociale foranstaltninger	12	16	7	8	7	6	5
Offentlig forvaltning	13	17	10	11	6	6	9
Undervisning og forskning	<3	<3	6	4	<3	3	<3
Fremstilling og handel med medicinalvarer	3	<3	<3	<3	<3	<3	4
Øvrige brancher	63	66	59	64	53	39	41

Fremtidig udvikling i antal læger i alt og speciallæger

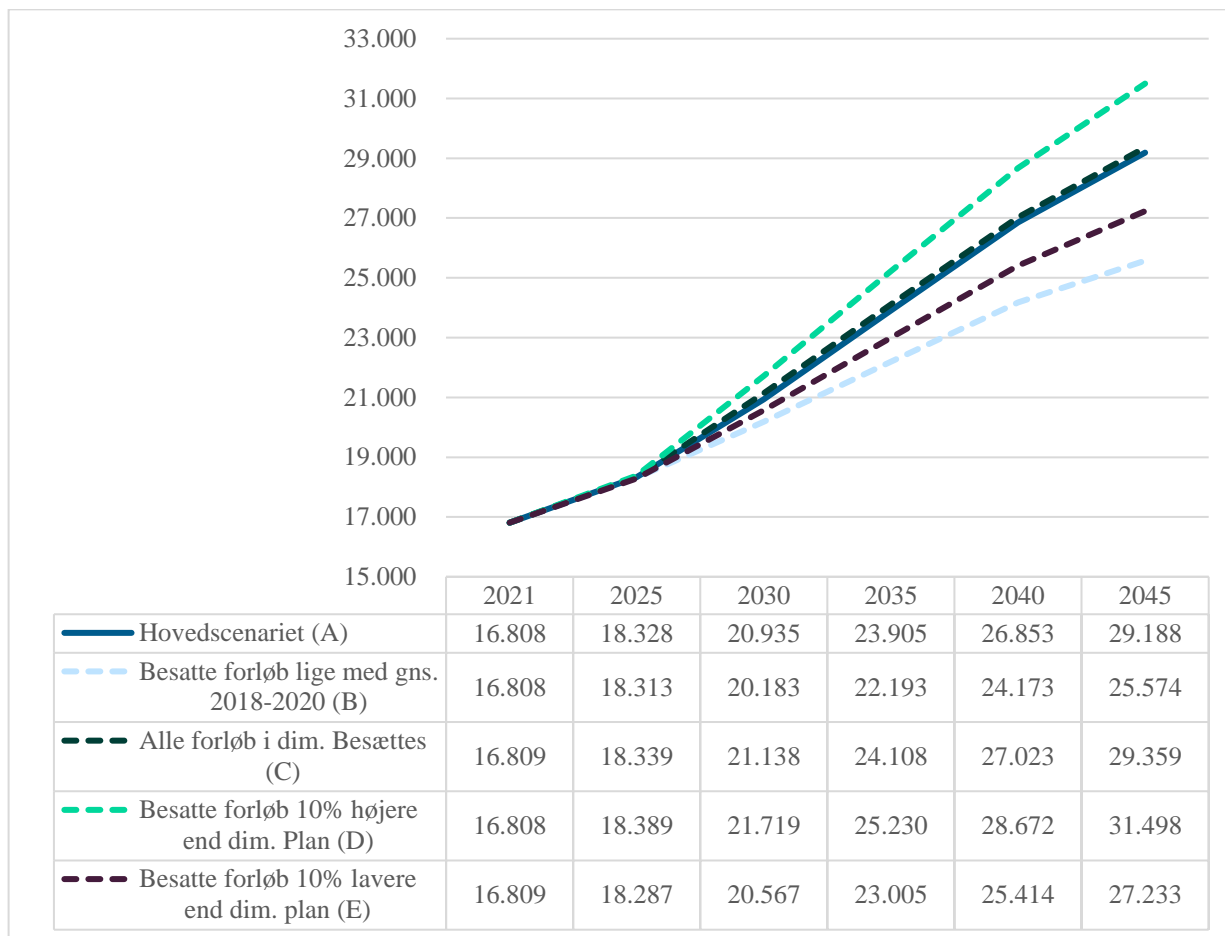
Figur 9-12 viser fremskrivningerne fra Sundhedsstyrelsens Lægeprognose 2021-2045. Definition/forklaring af scenarierne i Figur 9 og Figur 10 ses i Bilag B. De nærmere forudsætninger for fremskrivningerne, herunder definition af udgangspopulation samt antallet af besatte hoveduddannelsesforløb de enkelte år, kan ses i Lægeprognose 2021-2045.

I grundscenariet forventes der i perioden 2021-2045 en vækst på 61,4 pct. i udbuddet af læger i alt, svarende til en gennemsnitlig årlig vækst på 2,0 pct. (Figur 9).

Figur 9: Prognose for udvikling i antal læger i alt, 2021-2045

Bemærk at intervallerne på x-aksen er hhv. fireårig mellem 2021-2025 og efterfølgende femårig.

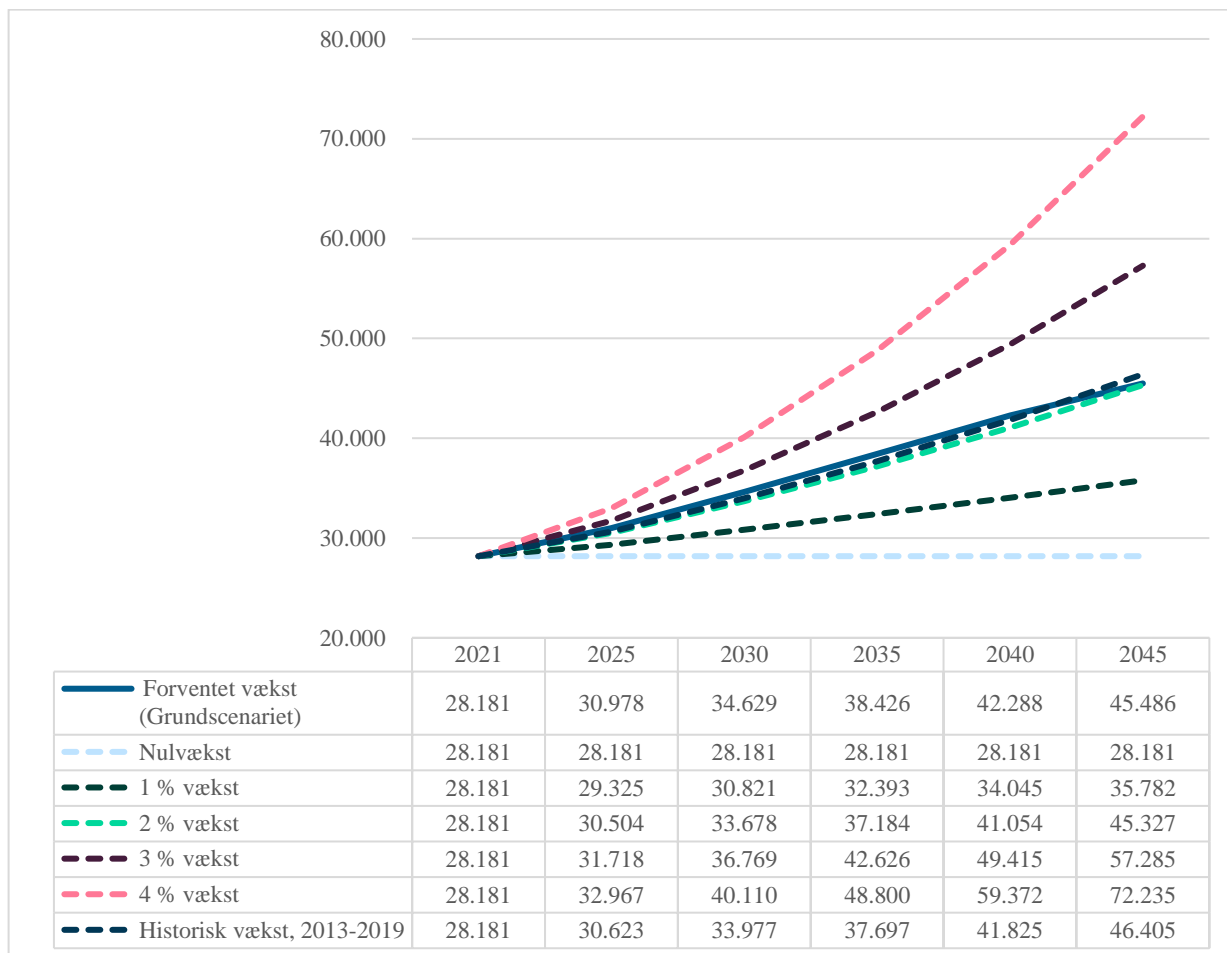
Figur 10: Prognose for udvikling i antal speciallæger, 2021-2045

Bemærk at intervallerne på x-aksen er hhv. fireårig mellem 2021-2025 og efterfølgende femårig.

I hovedscenariet forventes der i perioden 2021-2045 en vækst på 73,7 pct. i udbuddet af speciallæger, svarende til en gennemsnitlig årlig vækst på 2,3 pct. (Figur 10).

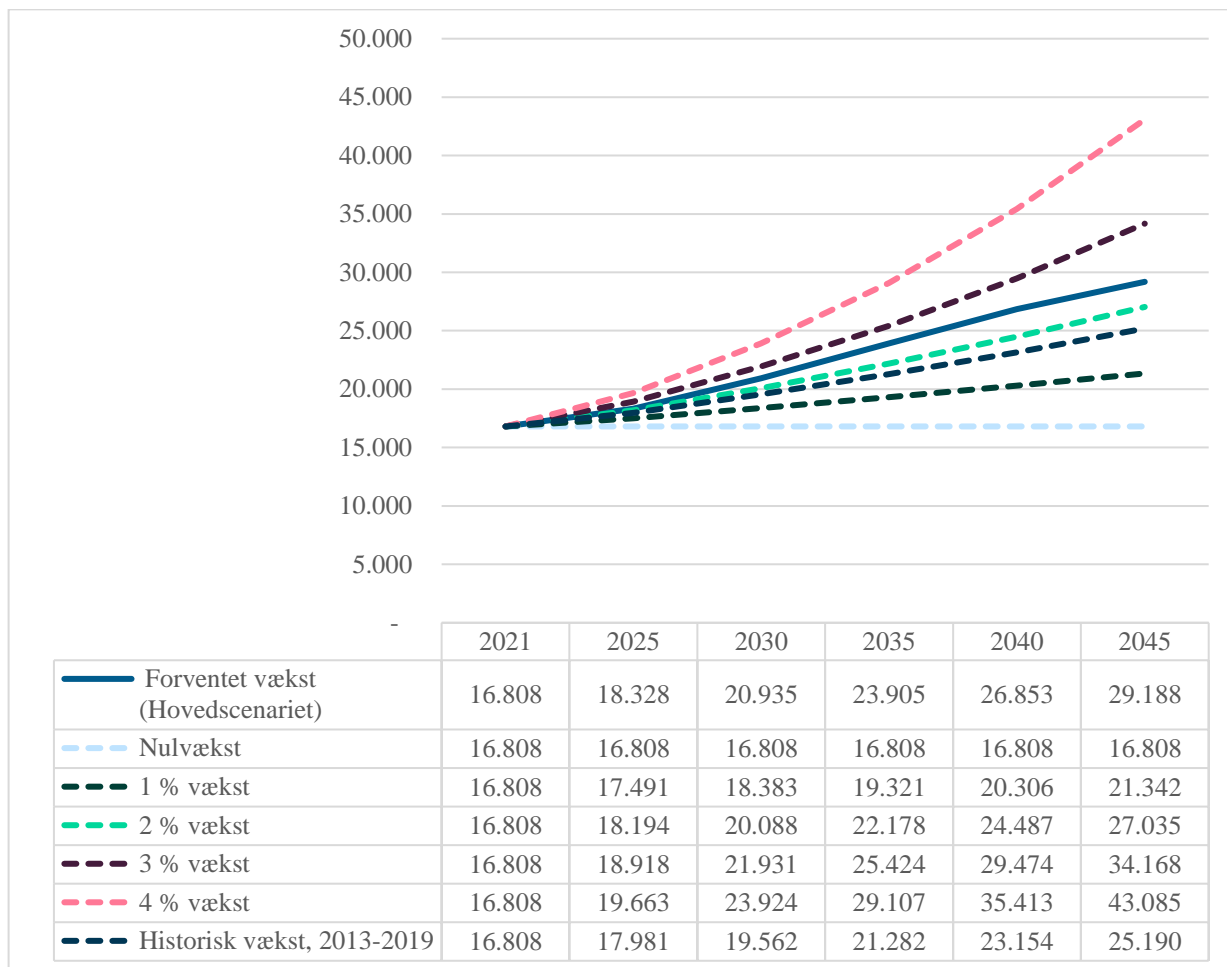
I Figur 11 og Figur 12 vises den forventede vækst i henholdsvis antal læger i alt og speciallæger sammenlignet med udvalgte vækstscenarier samt den historiske vækst i perioden 2013-2019.

Figur 11: Teknisk fremskrivning af antal læger i alt, 2021-2045 (vækstscenarier)

Bemærk at intervallerne på x-aksen er hhv. fireårig mellem 2021-2025 og efterfølgende femårig.

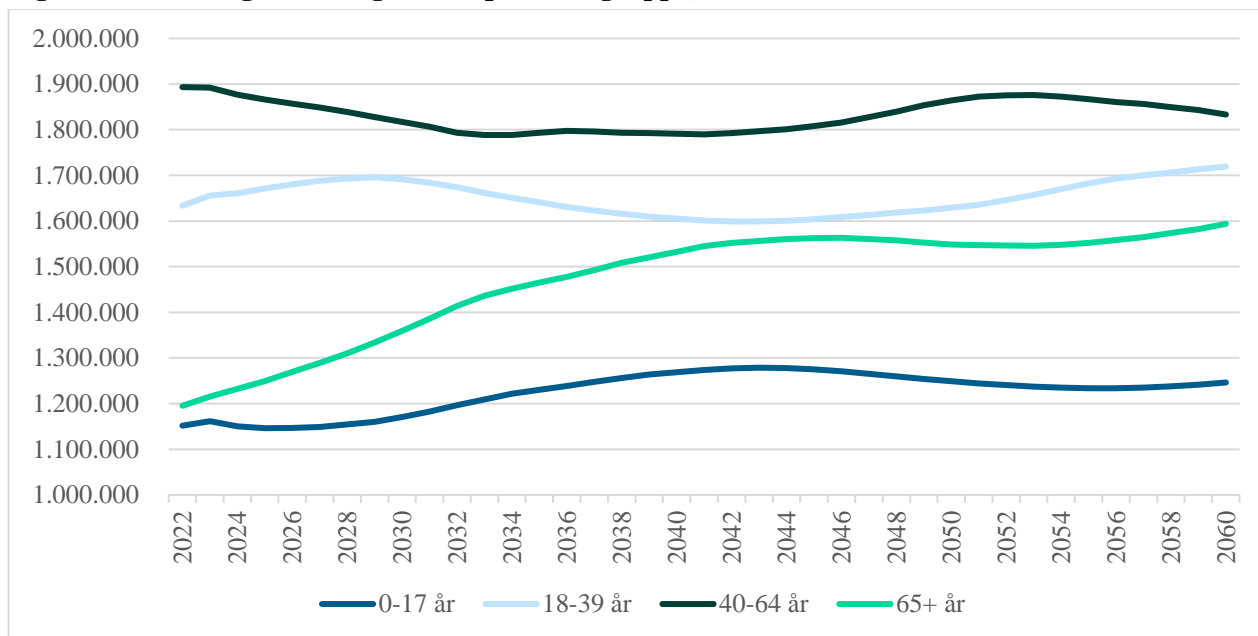
Figur 12: Teknisk fremskrivning af antal speciallæger, 2021-2045 (vækstscenarier)

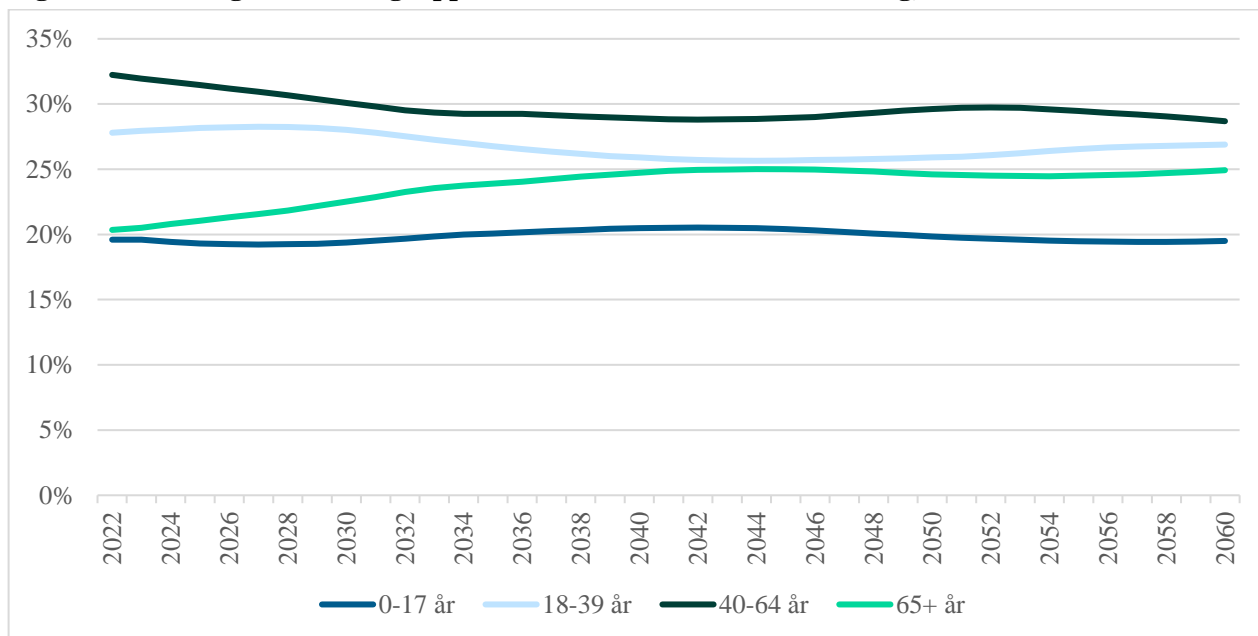
Bemærk at intervallerne på x-aksen er hhv. fireårig mellem 2021-2025 og efterfølgende femårig.

Bilag A: Befolkningsudvikling⁶

Figur a: Befolkningsudvikling fordelt på aldersgruppe, 2022-2060

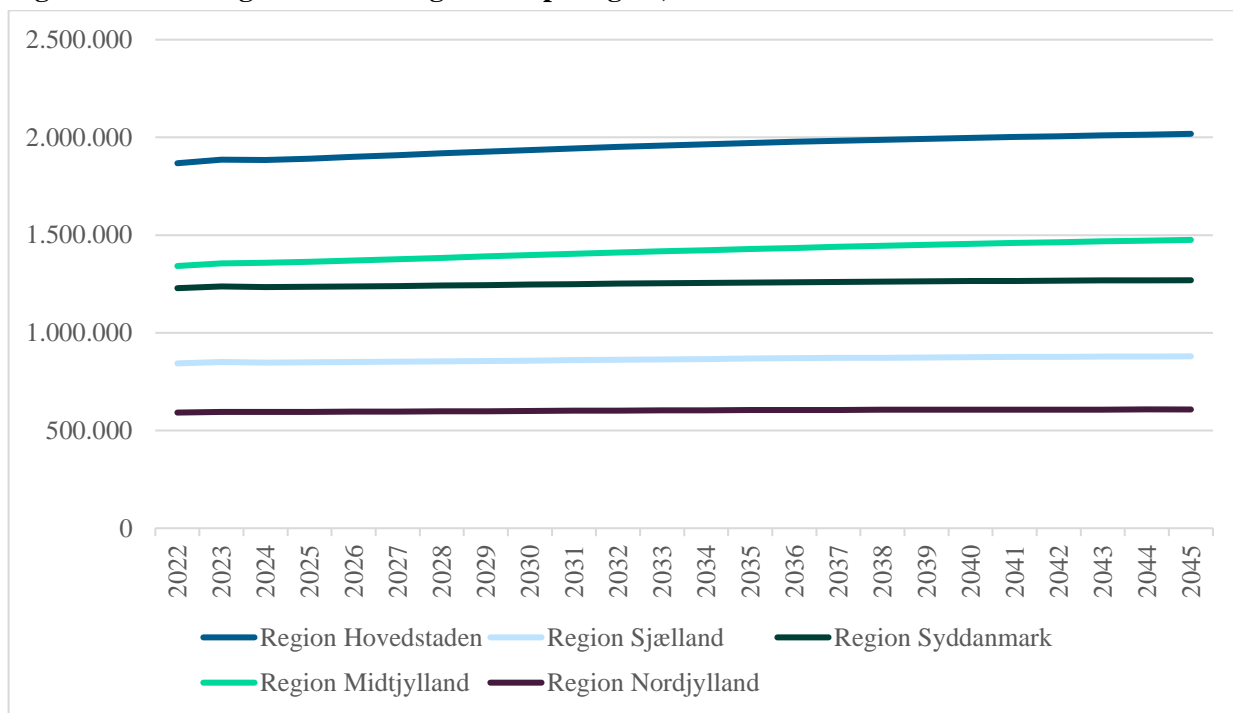

Figur b: Udviklingen af aldersgruppers andel af den samlede befolkning, 2022-2060

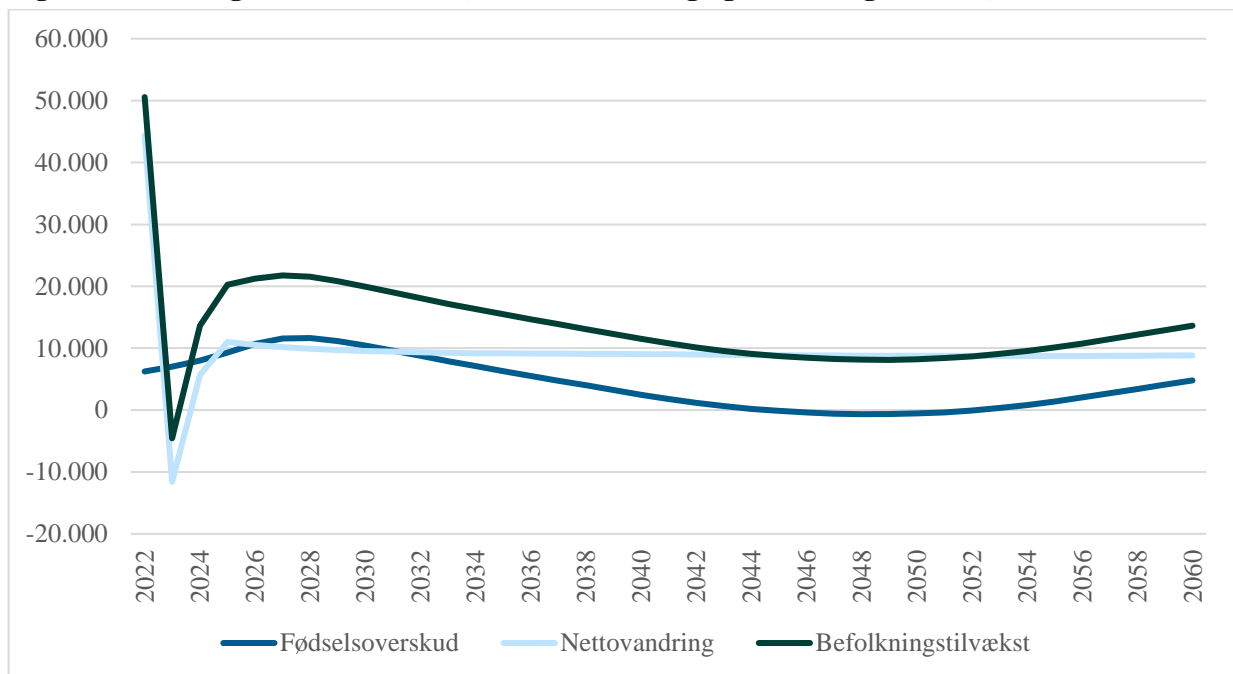

⁶ Kilde Figurer a-d: Danmarks Statistik, Befolkningsfremskrivning 2022.
<http://www.statistikbanken.dk>, 11. August 2022.

Figur c: Befolkningsfremskrivning fordelt på region, 2022-2045

Figur d: Udvikling i fødselsoverskud, nettoindvandring og befolkningstilvækst, 2022-2060

Note: Den aktuelle indvandring af ukrainerne påvirker årets befolkningsfremskrivning indtil udgangen af 2024 (Kilde: Danmarks Statistik, <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=38251>)

Fødselsoverskud = antal levendefødte – antal døde

Nettovandring = antal indvandrede – antal udvandrede

Befolkningstilvækst = fødselsoverskud + nettovandring

Bilag B: Prognosescenarier

Forklaring/definition af scenarier i Figur 9 og Figur 10. For yderligere information henvises til Lægeprognose 2021-2045.

Fremskrivningerne i Lægeprognose 2021-2045 indeholder følgende tre scenarier for den forventede udvikling i udbuddet af *læger i alt*:

1. Grundscenariet (1), som baseres på Uddannelses- og Forskningsministeriets fremskrivning af kandidatproduktionen (antal kandidater fra de fire universiteter).
2. Scenarie 2, der viser den forventede udvikling i antallet af læger, hvis kandidatproduktionen reduceres med 200 pr. år.
3. Scenarie 3, der viser den forventede udvikling i antallet af læger, hvis kandidatproduktionen øges med 200 pr. år.

Fremskrivningerne i Lægeprognose 2021-2045 indeholder følgende fem scenarier for den forventede udvikling af *speciallæger*:

- A. Hovedscenariet (A), baseres på en beregning af antallet af besatte forløb ud fra foregående års tendenser (2019-2020).
- B. Scenarie B, hvor antallet af besatte hoveduddannelsesforløb er lig det gennemsnitlige antal besatte forløb i perioden 2018-2020.
- C. Scenarie C, hvor samtlige hoveduddannelsesforløb i dimensioneringsplanen besættes.
- D. Scenarie D, hvor antallet af besatte forløb sættes 10 pct. højere end dimensioneringsplanen, dog minimum ét forløb højere end dimensioneringen.
- E. Scenarie E, hvor antallet af besatte forløb sættes 10 pct. mindre end dimensioneringen, dog minimum ét forløb mindre end dimensioneringen.